Personajele

(în ordinea intrării în scenă)

DOMNUL GHERMAN	membru al cooperativei de traduceri și dactilografiere „Prestarea", atît de serios și cu atît de multe calități, încît vîrsta nu mai are nici o importanță
MĂTUȘA CLEO	45 de ani
GABRIELA	23 de ani
OGARU	„bărbatul la 45 de ani"
MANOLE	30 de ani
UN ADMIRATOR	20 de ani

Acțiunea se petrece în zilele noastre.

ACTUL I

TABLOUL 1

Cișmigiu, Centrul de ape minerale.
Gherman, Mătușa Cleo

GHERMAN *(se apropie pe furiș, dar cu multă fermitate)*: Dacă nu sînt indiscret, ce apă minerală sorbiți?

CLEO: Indiscret?! Da' nu sînteți de loc indiscret. Bodoc...

GHERMAN: Bodoc? *(Rîde.)* Cum să nu rîd cînd observ că sorbim aceeași apă minerală?... Eu sînt un om serios, dar totuși, am momente cînd sînt bine dispus. *(Caută o punte de legătură.)* Și dumneavoastră suferiți de gastrită?... Asta-i o coincidență, și coincidențele trebuie sărbătorite. Încă două pahare de Bodoc! *(Gherman o oprește cu un gest galant.)* Doamnă, dar mă jigniți, plătesc eu!...

CLEO *(intuiție rapidă)*: Aveți ceva fascinant... Se vede că sînteți un om înzestrat cu multă inteligență, cu multă cultură, cu multă eleganță, cu multă prestanță. Credeam că așa ceva se întîmplă numai în filme...

GHERMAN *(parcă doborît de atîta înțelegere superioară)*: Ah, filmul, ce artă, stimată doamnă. Nu degeaba filmul e considerat a șaptea artă... Ați văzut *Cartagina în flăcări?*

CLEO: Mie, ca și răposatului meu soț, îmi place tot ce e nou în artă, Dumnezeu să-l odihnească! Oh, răposatul meu soț, tare mult îi plăcea arta modernă! De șapte

ori am văzut *Cartagina în flăcări* și tot am impresia că n-am înțeles totul...

GHERMAN: E superb. Și n-o spun din snobism...

CLEO *(fiecare cu părerea lui!)*: Eu cred că e colosal. Scena aia formidabilă, în care prințesa aia superbă trece prin flăcările alea... enorme... Și calul... Și montarea. Exact ca în viață...

GHERMAN: Cred că nu exagerez de loc cînd spun că forța artei e mare.

CLEO *(uluită de ineditul problemei)*: Mare?

GHERMAN: Parafrazîndu-l pe Thibaudet, pot să spun, mare de tot... Dar să știți, stimată doamnă, iertați-mă că v-o spun fără menajamente, cinematograful nu e totuși singura artă. Sînt mult mai multe... Numai simpla lor enumerare și ar fi de ajuns... Poate să vi se pară o extravaganță ceea ce susțin eu, dar dacă ar fi numai sculptura, arhitectura, teatrul, stimată doamnă, poezia chiar, și tot ar fi de ajuns. De altfel, să știți, stimată doamnă, asta nu-i numai părerea mea, ci și a multor specialiști, parte contestați, parte adulați. Ar fi simplist să credem că diversitatea e ceva specific artei. Orașele sînt și ele multe. Paris, nu mai departe Londra, Santiago de Chile. Veneția de exemplu.

CLEO *(înfiorată)*: Vai, ce cultură vastă aveți! Și ce corect ați pronunțat Santiago de Chile.

GHERMAN *(modest)*: Mi-a plăcut să răsfoiesc o carte.

CLEO: Printr-o simplă asociație de idei, am ajuns la părerea că sînt și foarte mulți artiști. Beethoven, de pildă.

GHERMAN: Compozitorul?

CLEO *(concesiv)*: Are pasaje drăguțe.

GHERMAN: Da. Are unele pasaje drăguțe, alte pasaje divine și, între noi fie vorba, și destule lucruri cam slăbuțe... Dar a suferit mult din pricina femeilor... Femeile nu apreciază geniile cît sînt în viață... Numai după ce mor, femeile se îndrăgostesc de acești oameni valoroși. Trist fenomen, stimată doamnă! Trist fenomen! Vedeți, nu mai departe cazul Van Gogh...

CLEO *(ca mușcată parcă)*: A, pictura...

GHERMAN: Și dansul... Dansul e cu totul altceva... Oricît ar părea de paradoxal, dansul nu e totuna cu muzica.

CLEO *(obosită de atîtea discuții „de idei")*: Aveți ceva enigmatic în privire. O rană care nu s-a cicatrizat. Ați suferit în amor?

GHERMAN: A, nu-mi răscoliți rănile trecutului! Eu, stimată doamnă, deși sînt un om cu un orizont destul de larg, iubesc viața. Poate din același sentiment fac în fiecare dimineață exerciții de înviorare, un, doi, trei... Eu, cînd iubesc, nu mă uit la bani... Nu vreau să spun că am atîția bani cîtă sinceritate au femeile, nu, ar însemna ori să mă contrazic, ori să neg evidența, dar îmi place să am lîngă mine o persoană căreia să-i cer să închidă ușa. N-am avut noroc. Nu știu de ce, dar femeile se plictisesc de mine relativ repede. Și nevastă-mea, femeie la care mă uitam ca la o icoană, pe care o divinizam, m-a înșelat cu un șoarece de bibliotecă...

CLEO: Vai, dar intrăm în domeniul absurdului. Dumneavoastră — înșelat în amor? Un bărbat atît de serios?...

GHERMAN *(vrea să schimbe vorba)*: Dacă nu comit o indiscreție, care formă de relief vă place mai mult?

CLEO: Dar nu comiteți nici o indiscreție. Marea. Marea cu valurile ei...

GHERMAN: Dar mai sînt și munții. Se poate să uitați munții, cu vîrfurile lor veșnic acoperite cu zăpadă? Apoi mai sînt pădurile, ca să nu mai vorbim de poiene...

CLEO: Ah, ce bărbat instruit! Sub o înfățișare serioasă, se ascunde de fapt un om atît de serios.

GHERMAN *(rîzînd)*: Vreți să știți adevărul?

CLEO: O, da, desigur.

GHERMAN: Nu. N-am avut curajul să mă recăsătoresc.

CLEO: Ați fi un ginere ideal. Din experiență știu că în casele frumos mobilate oamenii se iubesc sincer. Azi o mobilă, mîine altă mobilă, imposibil să nu apară și sentimentul.

GHERMAN: Amabilitatea dumneavoastră mă ajută să atac problema frontal. O iubesc pe nepoata dumneavoastră.

CLEO: O cunoașteți?!

GHERMAN *(pardon)*: O port în suflet ca pe o icoană. Și eu nu port în suflet decît ceea ce am absolută nevoie...

CLEO: Extraordinar!... Cîte poate să aducă neprevăzutul! Și cînd te gîndești că totul a pornit de la o simplă apă minerală...

GHERMAN: Cîștig bani frumoși. La cooperativa „Prestarea", unde lucrez în calitate de traducător, se cîștigă bine. N-aș vrea să spun că asta e totul în viață... Căci dacă ai bani și n-ai mulțumire sufletească, totul e zadarnic.

CLEO: O, domnule, nici eu, nici nepoata mea nu sîntem materialiste. Sentimentul rămîne pe primul plan... fără ca banul să treacă pe al doilea plan.

GHERMAN *(își continuă în liniște pledoaria)*: Depunînd în fiecare lună bani la CEC, mi-am cumpărat un automobil. Nu credeți, sper, doamnă, că automobilul e cel mai mare cusur al bărbaților?

CLEO: O, nu! Au ei cusururi și mai mari. Am să fiu însă sinceră. Automobilul nu poate înlocui căldura sufletească, cel puțin așa cred eu.

GHERMAN: În afară de asta, mai am două principii. Aș vrea ca soția mea să nu lucreze. Aș vrea să fiu cît mai explicit. La serviciu, prin natura obligațiilor mele profesionale, trebuie să mă prefac puțin. Acasă, vreau să fiu sincer. La serviciu trebuie să fiu atent la colegii mei, trebuie să fiu foarte serios, la mine acasă aș vrea așa... ceva nostim, nu știu dacă cuvîntul e bine găsit... Acesta ar fi primul principiu... Pe dumneavoastră am să vă țin ca pe o comoară, acesta e cel de al doilea principiu. N-am fost prea abstract, dar am fost sincer.

CLEO: Dar asta înseamnă că dumneavoastră vreți să duceți o viață dublă. La birou să gîndiți într-un fel, acasă invers?!...

GHERMAN: Da. Dublă... Ați ghicit.

CLEO: Eu cu așa ceva nu sînt de acord și nici nu știu dacă Gabriela vă iubește. Căci, n-aș vrea să vă jignesc, dar și sentimentul...

GHERMAN: Nici nu mă cunoaște. E un fapt, n-are rost să mă revolt împotriva faptelor.

CLEO *(omenească indignare)*: Nu, domnule, eu nu fac tranzacții cu sufletul unei ființe apropiate. Nu, domnule...

GHERMAN: Atunci cum rămîne?

CLEO: Căutați iubirea, domnule. Avînd atîtea calități, veți găsi ușor o femeie care să facă din dumneavoastră un ideal... Nu, domnule, categoric nu!

GHERMAN: Atunci, cum rămîne? Eu vreau un răspuns clar. Cum rămîne?

CLEO *(mai indignată ca oricînd)*: M-ați adus în culmea idignării. Aș fi preferat să fie un sentiment la mijloc. Aș fi rămas cu conștiința curată și avantajele ar fi rămas, în linii mari, aceleași. Dar dacă nu se poate, nu se poate... Aranjez eu totul, domnule... Nici o grijă, domnule... Bazați-vă pe mine, domnule Gherman. Gabriela va fi a dumneavoastră.

TABLOUL 2

Acasă la Gabriela. Cameră excesiv mobilată. Gabriela, Admiratorul, apoi mătușa Cleo

GABRIELA *(la telefon):* A, un domn. Vrea să țină o mică dizertație despre atracția neprevăzutului... în zilele mai ploioase. A, ăla mic și chel. E așa de ironic, încît nici nu înțelegi ce spune. Dacă vin și eu? Nu știu, nu cred. Astăzi nu mă atrage necunoscutul. Ei, dacă nu mă atrage, nu mă atrage. Ei, asta-i bună! Ce vrei, domnule, dacă n-am starea de spirit necesară...

ADMIRATORUL *(apariție bruscă):* A, cît sînt de fericit, a, cît sînt de grăbit... De aceea, tovarășă Gabriela Mateescu, trebuie să-mi planific riguros puținul timp ce-mi stă la dispoziție. Deci mă prezint... Am sarcina cea mai ingrată, sînt un admirator, un biet admirator. Cu îngăduința dumitale, am să fiu ceva mai simplu. Deși ați fost criticată în presă, eu tot vă admir... Ah, în meciul de baraj cu campioana Voinței, ați fost grozavă!... De la prima lovitură mi-am dat seama că sînteți hotărîtă să învingeți. Pe cît de mult mă indispun prostiile calculate, pregătite cu de-amănuntul, pe atît mor după victoriile gîndite, premeditate, calculate... Mă credeți că-mi venea să vă strîng în brațe?

GABRIELA: Da? Nu știu de ce, sînt o naivă poate, dar asta cred întotdeauna.

ADMIRATORUL: De aceea am și venit. Am venit să vă strîng în brațe, să vă felicit și să plec. Admir la dumneavoastră dorința de a învinge și, mai ales, știința de a învinge. Vă deranjează laudele mele? Nu-i nimic ciudat, și cu mine se întîmplă la fel. *(Către Gabriela.)* Peste cîteva luni o veți întîlni pe campioana Științei. O s-o bateți?

GABRIELA: Numai dacă mă rogi dumneata. Așa, de capul meu...

ADMIRATORUL: Eu? Eu vă rog din toată inima. *(Se uită la pendula din perete.)* Trebuie să plec. Pe cît sînt de fericit pe atît sînt de grăbit...

CLEO *(apare trăgînd după ea două fotolii):* Cum am lipsit eu, cum ai întors casa pe dos. *(Așază fotoliile în mijlocul casei.)* Cum am lipsit cîteva ceasuri, ca să mă relaxez puțin, cum ai făcut schimbări. Nu vrei să ții seama că, la vîrsta mea, nu pot să-mi mai permit extravaganțe... Cine era tinerelul care fugea ca un bezmetic? Cam schematic, tinerelul... *(Deschide fereastra.)* Arăți foarte bine... Ai plătit lumina?

GABRIELA: A, mătușico, pînă nu faci dumneata o apreciere, nu se poate...

CLEO: Care va să zică, sînt în casa mea și n-am voie să-mi dau cu părerea... Am să mă duc la străini, să fac acolo diverse aprecieri...

GABRIELA: Ah, mătușo, și cu prietenele mele te porți urît! Stela ține la mine... Și eu țin la ea foarte mult...

CLEO: Nu-mi place această amiciție. Nu pare de loc o fată modernă.

GABRIELA: Modernă! N-o fi modernă, dar e foarte simpatică...

CLEO: Dragă Gabriela, așa nu mai merge, mă bagi în mormînt, și la propriu și la figurat. Ai o răceală pe care n-o avea nimeni din familia noastră. La cimitir n-ai mai fost și tu să depui o floare cît de mică. Rufele nu le speli în două ape...

GABRIELA: Mi-am cumpărat o rochie de tergal.

CLEO: Asta nu-i ceva rău, Gabriela. Orice persoană aspiră spre o stofă mai fină... Dar trebuie să vedem dincolo de stofe, dincolo de calitatea tergalului. O, Gabriela, ai încredere în experiența mea de viață. *(O mîngîie.)* Ce vreau eu, în fond? Vreau să fii elegantă... ca o bijuterie... Am eu o altă satisfacție în viață? Nu.

Dacă nu era această dorință, de mult cădeam bolnavă la pat. A sosit timpul să-ți găsești un soț vrednic de tine...

GABRIELA: Și eu m-am gîndit la asta, mătușico. Și l-am găsit... E așa de simpatic... Cînd sînt cu el, mă simt foarte bine. E și drăguț, are și conversație... mă sună în fiecare zi. E atît de inteligent și de punctual...

CLEO *(sobră)*: Numele, vîrsta, profesia, salariul de bază. Repede, repede...

GABRIELA *(În loc de oricare altă explicație)*: Manole, mătușă, Manole!...

CLEO: Nu-l cunosc personal, dar am cîteva informații despre el. Nu mă deranjează că-i marxist, dar are salariu mic.

GABRIELA: Îl iubesc. Cred că m-am exprimat destul de clar, ca să nu mai avem discuții...

CLEO: Bine, am să fiu și eu clară. Sînt convinsă că-l iubești. Eu vorbesc de căsătorie, nu de iubire. Aceste două noțiuni se bat cap în cap. N-am ce face, nu eu am făcut viața. Unde ai văzut tu, fetițo, ca doi oameni care se iubesc să se căsătorească?! Unde, fetițo?! Că mă duc și eu la ei în pelerinaj, cum se duceau altă dată creștinii la Ierusalim.

GABRIELA: Cum?! Unde?! La noi, la serviciu...

CLEO: Minciuni. Tot ce se bazează pe sentimente nu rezistă. Numai interesul strict material rezistă tuturor furtunilor, zăpezilor și cutremurelor... Chiar dacă vine un cataclism, o neînțelegere, interesul renaște din propria lui cenușă ca... pasărea aia cu nume străin. Și *Biblia* spune. Numai interesul e veșnic.

GABRIELA: Pasărea Phönix, mătușă. Dar nu cred.

CLEO: Ție îți trebuie un bărbat pe care să nu-l iubești cîtuși de puțin. Că numai așa mai poți să zburzi și tu în afara căminului fericit. Ai nevoie de un bărbat sensibil, care să nu te lase să muncești. La fizicul tău agreabil, munca e o absurditate. Să muncească alea urîte, alea care n-au tenul tău.

GABRIELA: Mai am să-ți spun ceva foarte simplu. Am dat examen la facultate. Am reușit.

CLEO: Îmi vorbești deschis, îți vorbesc deschis. Nu sînt de acord. Și pe mine nu mă întrebi nimic... O să mă

bagi în mormînt. Și nimeni n-o să vină să depună o floare cît de mică pe mormîntul rece...

GABRIELA: Eu credeam că-ți fac o surpriză.

CLEO: Este o surpriză, fata mamei, iartă-mă că-ți spun așa... dar asta e o surpriză neplăcută. Te-ai dus la serviciu, deși eu am fost contra; pensia mea era suficientă. Am trecut cu vederea... într-un moment de slăbiciune. Dar tu nu te-ai oprit aici. Acuma, la mică distanță, facultatea. Tu trebuie să trăiești, fata mamei, nu să-ți risipești tinerețea.

GABRIELA: Te-am supărat, mătușă?

CLEO: Spune-mi mamă! Atîta poți să mai faci pentru mine. Nu e un sacrificiu prea mare.

GABRIELA: Te-am supărat?

CLEO: M-ai distrus... Mi-ai spulberat, sistematic, iluzie cu iluzie. Simt că vrei să mă părăsești, la început provizoriu, pe urmă definitiv. Îți cer un ultim serviciu: du-te pînă la farmacie, cumpără niște fenergan. Ce te uiți așa la mine? A! Dacă m-ai iubi ai ști că rețeta e pe noptieră... *(Gabriela pleacă. Mătușa Cleo se ridică brusc în picioare și începe să fredoneze.)*

OGARU *(care, nevăzut de nimeni, privește intimidat în jurul lui, se împiedică de o mobilă, o dă galant la o parte)*: Nu-i nimeni acasă?

CLEO *(în sfîrșit, cu chiu cu vai, apare din spatele unei mobile. Emoția, dacă a existat cumva, dispare înainte de a fi apucat să se manifeste)*: Adolf, tu ești, Adolf? Șterg puțin fotoliul de praf și vin imediat după aceea. *(Pauză. Văzînd că mătușa Cleo exagerează cu ștersul prafului, Ogaru își găsește, prin reflex, o ocupație: mută niște scaune dintr-un loc într-altul. Mătușa Cleo se îndreaptă spre Ogaru. Situația se schimbă. Absorbit de micile improvizații gospodărești, Ogaru aproape că nu observă prezența femeii care l-a iubit cîndva. Silită de împrejurări, mătușa Cleo îl zgîlțîie.)* Dragul meu Adolf, nu te-am văzut de aproape douăzeci de ani. Ia spune-mi, liftul merge, sau ai urcat pe scară?

OGARU: Mă vezi după douăzeci de ani de zile, și în loc să mă întrebi — formal, evident — cum o duc cu sănătatea, mă întrebi dacă s-a reparat liftul. În sfîrșit... mă rog! O revedere după douăzeci de ani ar fi emo-

nit în rîs, eu mai puternic, ea mai domol. Altul, în locul meu, ce și-ar fi spus? Dă-o încolo, au trecut anii, ce mă privește pe mine? Vezi, așa ceva eu nu pot să fac...

CLEO *(nu-i vine să creadă)*: A, nu, nu te cred, Adolf, știu că-ți place să te lauzi. Hai, spune drept, mie nu trebuie să-mi ascunzi nimic, sîntem între noi: chiar i-ai oferit o înghețată femeii căreia i-ai distrus viața?

OGARU: Îți dau și numele localului. La cofetăria „Scala". Ce interes aș avea să te mint?

CLEO *(în extaz)*: Ești formidabil, Adolf! Nu te-aș fi crezut capabil de un gest atît de gingaș... Uneori, după ce termin de șters farfuriile, sau după ce mă întorc de la centrul de ape minerale din Cișmigiu, stau și mă întreb: de unde atîta candoare la tine? De unde atîta gingășie sufletească?

OGARU: Nici eu nu știu. E, pesemne, ceva înnăscut. Apropo, ce voiam să te întreb... Ce-ți mai face nepoata?

CLEO: Eu, cu tensiunea, dragă Adolf, stau foarte prost, dar nepoată-mea o duce bine.

OGARU: E frumoasă?

CLEO: Nici cu vecinii de la etajul nostru nu prea mă înțeleg, dar nepoată-mea e drăguță. Am avut ghinion. Cu un etaj mai sus sînt oameni foarte inteligenți și manierați.

OGARU: E încadrată?

CLEO: În ciuda voinței mele, și-a luat servici.

OGARU: Nu înțeleg de ce te-ai opus. E bine ca un om să aibă serviciu. Dacă ar fi numai ajutorul de boală și tot...

CLEO: Nu spun că nu sînt și anumite avantaje... Dar cu frumusețea ei ar putea să cîștige dublu.

OGARU: Frumusețea este trecătoare. Ca mîine sîntem cu toții oale și ulcele...

CLEO: A, Adolf, chiar și cînd cobești ești fermecător. Numai la Băile Herculane mai vorbeai așa frumos... Apropo! Ce afaceri ai mai făcut de cînd nu ne-am mai văzut?...

OGARU: De vorbit, mai vorbesc și acum frumos, dar sub raport material n-o duc tocmai strălucit. Mai învîrt eu cîte ceva, dar nu mai e ce-a fost odată. Cîndva eram manager, lansam vedete, o viață plină de avantaje materiale și spirituale. Astăzi nu mai știu să fac afaceri. M-am descalificat... Am obosit. Aș vrea să mă adun pe la casa mea, cum se spune.

CLEO: Te-am iubit, Adolf, dar eu nu vreau să-mi refac viața.

OGARU: O, ar însemna să cer prea mult de la viață. Te-am trădat o dată, ar fi absurd să-ți mai cer iubire. Stau prost cu banii.

CLEO *(brusc, speriată)*: Bani? Nu-ți dau nici un ban. *(La urma urmei...)* Mai ușor aș primi eu bani de la tine decît să-ți dau eu bani cu împrumut. Ah, Adolf, am și eu durerile mele...

OGARU: Dacă mai aduci o sticlă, te ascult cu cea mai mare atenție. Nu că altfel aș rămîne indiferent, dar e mai bine așa...

CLEO *(după ce mai aduce o sticlă, pe melodia dezinteresării)*: Nu mă gîndesc la ea, mă gîndesc la mine, Adolf, nu știu dacă mă exprim exact. E o fată nostimă, frumușică, la ce-i trebuie ei serviciu? Înțeleg să muncească alea fără un fizic agreabil. Dar ea? Ea, Adolf? Frumusețea ei poate să-i asigure tot confortul. A, Adolf, cîndva ai fost un vultur...

OGARU: Vultur am fost, vultur am rămas.

CLEO: Tu, care ai făcut atîtea ticăloșii, să nu pricepi neliniștea unei mame?

OGARU *(blîndă rectificare)*: Mătușă!

CLEO: Mamă sau mătușă, sentimentul e același. Toată strădania mea se duce de rîpă. Am vrut să fac din Gabriela o femeie... și nimic mai mult!

OGARU: Te înțeleg foarte bine...

CLEO: Ascultă, Adolf, tu ai un suflet de gheață, cu tine pot să vorbesc omenește. Nu vreau să muncească. Nu că salariul ei m-ar deranja prea mult. Nu. Peste asta aș fi trecut. Dar nu vreau s-o pierd. Indiferent de salariul tarifar, am s-o pierd. Și o să mă urască. Și peste ura asta aș trece. Dar o să mă părăsească.

OGARU: Încadrează-te tu!

CLEO: N-am muncit pînă acuma ca să mă prostesc la bătrînețe. Nu! Dar dacă ea n-o să se țină de mici aventuri, s-aducă un ban în casă, sau n-o să am ginere cu nivel de trai foarte ridicat, știi ce-o să se întîmple?

OGARU: Nici nu-mi trece prin cap.

CLEO: O să fiu silită să mă ocup eu — nu de aventuri, pentru aventuri nu-mi mai permite etatea, ci de mici învîrteli, ba una, ba alta. Și asta nu vreau, Adolf. Vreau să mor cu sufletul curat.

OGARU: Tu vei trăi două sute de ani, cît papagalii.

CLEO: Nu mă supără comparația, mai curînd mă flatează... Nici să jignești un om nu mai ești capabil, Adolf... Da. Am să trăiesc cît papagalii. Dar vreau să trăiesc frumos, curat. Și ca să-mi împlinesc această dorință, pe care o are orice om, mai ales cînd ajunge la o anumită vîrstă, am nevoie de o nepoată flușturatică, nu de una care ține să intre la facultatea de chimie industrială.

OGARU: Dacă vrea să intre la facultatea de chimie industrială, nu mai e nimic de făcut. Dacă era filologia... poate că mai era ceva de făcut...

CLEO: Ba este, Adolf, încă nu e prea tîrziu. Ajută-mă, Adolf, ajută-mă! Dacă mă ajuți, îți iert toate umilințele la care m-ai supus...

OGARU: După cîte înțeleg eu, tu vrei să trăiești ca un parazit.

CLEO: Da, și nu mi-e rușine s-o recunosc. Nu vreau să activez, să mă mișc. Cum stau și lîncezesc, mă simt cu conștiința curată. Dacă cînd mă mișc, cînd mă trezesc, mă schimb și nu mai vreau, Adolf, nu mai vreau... Ești drăguț să-mi spui de ce rîzi?

OGARU: Rîd și eu așa... Cum să nu rîd? Și eu vreau să trăiesc ca un parazit. Ce coincidență!

CLEO *(supremă indignare):* Ah, asta e îngrozitor! Dacă nu ți-aș cunoaște potlogăriile pe care le-ai făcut în regimul trecut, te-aș da pe ușă afară. Un bărbat să gîndească așa?!

OGARU: Am îmbătrînit, Cleo. Vreau să mă odihnesc. Nici o afacere nu mi-a reușit în ultima vreme. *(Amestec de uimire și durere.)* Mă uit la sufletul meu; nu pot să spun că nu e întunecat. Mi-am cercetat sufletul cu atenție, ca un vînător arma înainte de a pleca la vînătoare de tigri. O spun cu mîna pe inimă. Sînt capabil de orice. Totuși, ceva îmi lipsește. Biata mea ticăloșie nu-mi folosește la nimic, în loc să mă ajute, mai mult mă încurcă. Sărmana și inutila mea ticăloșie! Totuși, într-un fel, mi-e dragă. Mă leagă de ea atîtea amintiri frumoase... Și e foarte trist pentru mine s-o văd cum se distruge, cum se pierde, cum devine mai mică, cum se stinge...

CLEO: Adolf... Cînd te-am iubit eu, te descurcai așa de bine... Ridică fruntea sus, Adolf! Hai, ești doar vulpe bătrînă, o să-ți treacă, e-o clipă grea, dar o să-ți treacă. Ajută-mă, Adolf. E așa de trist să vezi cum o femeie bine făcută urmează facultatea fără frecvență... Ajută-mă, Adolf, și-am să-ți ofer o masă la restaurantul „Lido" — unde cîntă Sorina Dan cele mai noi șlagăre de muzică ușoară.

MANOLE *(deschide ușa și, după ce dă cîteva mobile la o parte, se așază într-un fotoliu; ca și cum ar fi la el acasă, își aprinde o țigară):* V-ați pierdut timpul degeaba. Eu nu sînt de acord.

OGARU *(cu demnitate):* Domnule, nici nu vă cunosc, nici nu ne cunoașteți, dați buzna într-o casă străină. Există totuși niște reguli, o decență.

MANOLE *(îi liniștește):* O să mă cunoașteți. N-aveți nici o grijă. O să mă cunoașteți pînă în adîncul sufletului. *(Se ridică de pe fotoliu și se plimbă prin cameră.)* V-ați zbătut degeaba. În timpul ăsta, mai bine citeați o carte sau făceați gimnastică de înviorare. Dar eu vă pot spune de la bun început că nu sînt de acord. Dar de loc nu sînt de acord...

CLEO *(capătă cea mai dramatică înfățișare cu putință):* Vă rog în genunchi, umiliți-ne, striviți-ne, dar nu murdăriți covoarele.

MANOLE: Nici o grijă. Văd și eu că mobila e singurul lucru curat de pe aici. Numai peste sufletele voastre s-a așternut un praf de cîteva degete.

OGARU: Praful de pe sufletele noastre ne privește pe noi.

MANOLE: Îți vînd un mare secret: și pe mine mă privește.

CLEO: Nu înțeleg... Și ce dacă nu sînteți de acord?

MANOLE: Cum, ce? Dacă eu nu sînt de acord, gata, nu se mai face... Dacă eu nu sînt de acord, toată afacerea voastră cade baltă. Dar probabil că nu știați, altfel nu vă pierdeați timpul.

OGARU: Ați ascultat la ușă?

MANOLE: Evident. Am tras cu urechea la ușa unei case străine.

CLEO: Să ascultați la ușa unei case străine! Asta-i o crimă, e ceva inuman.

MANOLE *(cu gîndul la ale lui):* Nici mobila de aici nu-mi place. Păi, voi cînd v-ați aranjat casa, nu v-ați întrebat: o să-i placă lui Manole, n-o să-i placă lui Manole? De loc nu-mi place. N-auziți?

OGARU: Auzim.

MANOLE: Atunci, dacă auziți, schimbați-o!

CLEO: Cînd?

MANOLE: Cum, cînd? Auzi ce întrebare! Cum cînd? Imediat! Nu știați că mie nu-mi place tărăgăneala? Afară cu fotoliile astea!

CLEO *(îngrozită):* Nu știam...

MANOLE: Curios! Curios... Foarte curios! Toată lumea știe că lui Manole nu-i plac tărăgănelile, numai voi v-ați găsit să nu fiți bine informați. Afară cu fotoliile astea! *(Intimidați, și Ogaru și Mătușa Cleo se apucă de lucru.)* Altă mutră n-ai?

OGARU: N-am.

MANOLE: Foarte rău. Găsește-ți altă mutră. Asta nu-mi place. *(Îl examinează cu atenție.)* Ia uită-te la el, „bărbatul la patruzeci și cinci de ani!" Cîtă distincție!... Ascultă, stimată doamnă...

CLEO: Și cu mutra mea ai ceva?

MANOLE: Nu. De data aceasta, pretențiile mele sînt ceva mai modeste... Am o singură rugăminte — făceți-mi, vă rog, plăcerea asta, tot n-o să ne vedem de prea multe ori în viață. Renunțați, vă rog, la aerul ăsta de veșnică suferință.

CLEO: Niciodată. M-am obișnuit cu el.

MANOLE: O, vă cred... Sînt convins că aerul ăsta de veșnică suferință pe care-l abordați v-a scos de multe ori din impas... *(Schimbă tonul.)* Dacă v-ați obișnuit așa de mult, am o idee. Mi se pare bună. Dezobișnuiți-vă!

OGARU *(pierzîndu-și răbdarea):* În definitiv, cine ești dumneata?

MANOLE: Eu? Nimic extraordinar. Sînt cel ce sînt și sînt și antrenor al secției de scrimă. Și în această ultimă

calitate a mea, mă ocup și de Gabriela. A, vă simt! Vreți să faceți o ironie subțire! Lăsați-o pentru la iarnă, la gura sobei. Și, cum vă spuneam, eu nu sînt de acord.

OGARU: Cu ce nu sînteți de acord? Așa, ca titlu informativ. Dumneavoastră vorbiți așa?! Dumneavoastră, care ascultați la uși străine! Eu n-am ascultat niciodată la ușa unei case străine!

MANOLE: A, cunosc morala oamenilor de acest soi. Nici un om de acest soi nu face o mișcare, fără să tragă după el și morala. Are el grijă să nu plece de acasă fără un principiu moral sub braț. Așa, cu un principiu moral, treaba merge mai ușor. În orice afacere se bagă, trage și morala după el... Cei care mint se laudă că ei nu fură, cei care fură se laudă că ei nu-și înșală nevestele. Cei care-și înșală nevestele se laudă că nu fură. Cei care fură se laudă că nu ucid. Cei care ucid se laudă că ei nu fură. Cei care ucid femei se laudă că ei nu ucid bătrîni. Cei care ucid bătrîni se laudă că ei nu ucid femei. Cei care ucid și bătrîni și femei, se laudă că ei nu ucid copii.

OGARU: N-am înțeles prea bine... Vreți să-mi mai repetați?

MANOLE: Nu. N-am să mai repet. De data aceasta am să mă refer la cazul de față. Dumneata nu ești în stare să asculți la o ușă străină, dar ești în stare să distrugi un om. Vreți să acaparați un om, să-l faceți proprietatea voastră, să vă hrănească, să-l umiliți, să-l faceți să semene cu chipul vostru de pasăre de noapte.

CLEO *(strălucind de o idee):* Aa, să știi, dragă Adolf, că e vorba despre Gabriela... Ah, dacă nu mă jigneai atît de cumplit, comparîndu-mă cu o pasăre de noapte, nici prin cap nu-mi trecea că vă referiți la propria mea nepoată, la care țin ca la propriul meu copil...

MANOLE: Așa e, cum te-am jignit, cum ai ghicit.

CLEO: Lăsați-o în pace pe Gabriela. Nu-i de ajuns că-i orfană...

OGARU: La mijloc e un sentiment, poate. Un sentiment de prevedere. Instinctul matern, domnule, despre care s-au scris atîtea pagini remarcabile. Doamna n-are voie să aibă un sentiment?

MANOLE: Depinde de sentiment.

OGARU: Ascultă, domnule! Eu sînt mai inteligent decît dumneata.

MANOLE: Aa, vrei să știi care-i părerea mea? Părerea mea e că ești prost, iertați-mi, vă rog, simplitatea...

OGARU: Vă iert simplitatea, dar ce fac cu jignirea?

MANOLE *(în timp ce Ogarul își pune mănușile):* Jignirea vă rog să nu mi-o iertați. *(Către mătușa Cleo.)* În ce an sîntem, stimată doamnă?

CLEO: Adolf, de ce mă lași singură? Ca să fiu sinceră, în 1963.

MANOLE: Ca să fiu sincer, așa e, sîntem în 1963. Auzi?

OGARU: Anul n-are nici o importanță. Plec nu fiindcă sînt jignit, ci fiindcă azi e zi de curse la Ploiești! *(Se pregătește de plecare.)*

MANOLE: Acum voi pleca și eu. Doamnă, pregătiți-vă sufletește, am să vă sărut mîna. *(Se îndreaptă spre mătușa Cleo.)* Mi-a părut bine de cunoștință. A fost așa de plăcut! Dacă cumva, stimată doamnă... aveți o oră... două... la dispoziție... și dacă cumva, stimată doamnă, nu renunțați la planul dumneavoastră, cred c-o să dați de dracu. Sărut mîinile, doamnă. *(Către Ogaru.)* Mi-a părut bine că v-am cunoscut. Conversația a fost foarte plăcută. *(Îi strînge mîna.)* Dacă cumva aveți o clipă mai liberă, mai dați un semn de viață, ce naiba! Cunoașteți numărul meu de telefon! Și dacă cumva nu vă băgați mințile în cap, o să dau cu dumneavoastră de pămînt! *(Manole arată spre podea.)* La revedere! La revedere! *(Brusc, violent.)* Sărut mîinile, doamnă!

ACTUL II

TABLOUL 3

Parcul din fața instituției. Gabriela, Manole, Admiratorul, în cele din urmă, Gherman

MANOLE: Bună seara, Gabriela...

GABRIELA *(îl ia tare de la început):* Ah, iar cu frazele astea obișnuite! Admiră apusul soarelui, că altfel te ucid...

MANOLE *(nu vrea să admire apusul soarelui):* Am spus bună seara, Gabriela.

GABRIELA: Bună seara. Ce frază obișnuită, lipsită de orice trăsătură cît de cît originală! Admiră apusul soarelui că fac moarte de om.

MANOLE: Gabriela, Gabriela, ce-i cu tine? De cînd te-ai schimbat așa de radical?

GABRIELA: Nu ești sensibil, Manole!... Cu durere am ajuns la această concluzie... Poate că am devenit eu subiectivă în ultimele zile, dar mie-mi place natura. A, în ziua în care nu văd un copac cît de mic...

MANOLE *(uimit)*: Mic? Oricît de mic?

GABRIELA: Da, oricît de mic, sau n-aud o pasăre...

MANOLE: Pasăre? Oricare ar fi ea?

GABRIELA: Da... Nu mă simt om. Două lucruri ador în viață: natura și cultura...

MANOLE *(uimit):* Natura și cultura! Nici mai mult, nici mai puțin?

GABRIELA *(îl examinează cu atenție pe Manole):* Ce privire enigmatică ai!

MANOLE: N-am nimic enigmatic!

GABRIELA *(conciliantă):* Nici măcar ceva straniu?

MANOLE: N-am nimic straniu.

GABRIELA: Păcat, foarte păcat! Detest bărbații cumsecade. Mă înspăimîntă liniștea și echilibrul.

MANOLE: Dar să știi că eu nu mă schimb din cauza asta. Tot cumsecade rămîn.

GABRIELA: A, vrei să faci pe interesantul cu mine!

MANOLE: Nu.

GABRIELA: Ești scandalos, Manole! Nu ești sensibil, Manole! Ce orizont îngust ai!

MANOLE: Ascultă, Gabriela, te avertizez că ai început să mă plictisești...

GABRIELA: Minți! Se vede după ochii tăi că minți! De-abia acum mă iubești mai mult. Bărbații iubesc cu precădere femeile negative, misterioase, fascinante! Pentru ele fac crize sufletești și accidente de motocicletă.

MANOLE: Eu, personal, nu!

GABRIELA: Minți, Manole! Minți! De-abia acum mă iubești! Cînd veneam la birou și semnam condica la timp, te plictiseai cu mine!

MANOLE: Se vede că prostiile tale sînt recente și nu te-ai confundat suficient cu ele. Și din această pricină există un anumit dezechilibru. Pot să risc o întrebare decisivă? Prostiile astea sînt proprietatea ta, adică sînt prostiile tale, gîndite și făcute de tine, sau ți le-a făcut cadou mătușa Cleo, ca să ai și tu cu ce ieși în lume?

GABRIELA: Am intrat în societatea unor oameni inteligenți și satanici. Ne adunăm acolo mai multe persoane și vorbim despre moarte, alcool, destrămare... Și-apoi, mătușa Cleo are dreptate.

MANOLE *(mai liniștit):* Deci nu sînt prostiile tale. Asta tot e bine. Dar nu vezi că pe tine nu te prind toate astea? Că nu sînt în natura ta? Cînd vorbești tu despre destrămare, îi vine omului să plece în vacanță la mare.

GABRIELA: Nu-i adevărat. Eu sînt sinceră în scepticismul meu... N-auzi o muzică îngerească?

MANOLE: Dacă fraza asta nu ți-a dat-o unul chel și satanic, eu mă împușc. Numai bărbații cheli și satanici scot fraze de astea.

GABRIELA: Află că era înalt ca bradul.

MANOLE: Nu era înalt ca bradul. Ăia sceptici și vînjoși au altfel de prostic. Au și ei felul lor propriu de a cădea în gropi.

GABRIELA: Eu aud o muzică îngerească.

MANOLE: Asta să i-o spui chelului, nu mie. Mie, fetițo, să-mi vii la lucru, începînd de mîine dimineață.

GABRIELA: Eu aud o muzică îngerească. Uite, în clipa de față, te iubesc.

MANOLE: Tocmai în clipa de față eu nu te iubesc.

GABRIELA: Ah, Manole, am să te părăsesc definitiv.

MANOLE: Asta să n-o faci.

GABRIELA: Te iubesc. Nu vii cu mine în neant?

MANOLE: Unde să vin, dragă Gabriela?

GABRIELA: În neant, Manole!

MANOLE: Nu era mai bine cînd mergeam noi la cinema și la pădurea Băneasa?

GABRIELA: Eu te-am iubit, Manole...

MANOLE: M-ai iubit?! Adică, acum nu mă mai iubești?..

GABRIELA *(înfuriată):* Nu, Manole, și e așa de trist... Mi-am revizuit concepția asupra vieții, mi-am revizuit și sentimentele. Tu ești un băiat prea banal... Ce ciudat. Și cu o secundă înainte încă aș fi murit pentru tine... Certitudinea dragostei aduce plictiseală.

MANOLE: Asta ți-a spus-o cineva la ora trei noaptea, cînd s-a închis cîrciuma.

GABRIELA: Totdeauna dorim ce nu avem și ne plictisim de ceea ce avem.

MANOLE: Tocmai mă gîndeam dacă ai să spui și prostia asta, ca să fie repertoriul complet. Ai spus-o!

GABRIELA: Căci așa e, cînd avem un lucru, dorim alt lucru, pe care nu-l avem...

MANOLE: Plec. Am să mă întorc cînd ai să fii mai inteligentă.

GABRIELA: Avea dreptate mătușa Cleo cînd spunea că nu trebuie să mă mărit cu tine. Am idealuri mai mari, mult mai mari. Aș vrea ceva ieșit din comun. Aș vrea

o aventură ca într-un film franco-italian. Aș vrea un automobil.

MANOLE: Aici e sufletul mătușii Cleo. Ah, de cîte ori văd o ticăloșie, nu știu de ce îmi apare în față mătușa Cleo. Orice ticăloșie ar fi, mătușa Cleo seamănă cu ea. N-am văzut o ticăloșie care să nu semene cu mătușa Cleo. Un bărbat cu automobil!...

GABRIELA: Da, un bărbat cu automobil. Mă rog, toate sentimentele legate de un automobil. Un bărbat pe care eventual să-l și iubesc puțin.

MANOLE: Ca specialist în mecanică, nu te mai înțeleg. De ce trebuie neapărat un sentiment lîngă un automobil? Ce, crezi că fără un sentiment autentic o să ai pană la motor? *(Energic.)* Lasă automobilul așa cum e! Nu pîngăriți automobilele! Nu jigniți automobilele!

GABRIELA: Vreau să am o viață senzațională!

MANOLE: Asta nu ești tu, Gabriela, asta e mătușa Cleo! Eu nu văd un automobil în sufletul tău! *(Se pregătește de plecare.)*

GABRIELA: Nu-i adevărat! Eu sînt o femeie nostimă și așa vreau să rămîn. Am avut o convorbire inteligentă, care m-a întărit în această convingere. A fost colosal. Un domn în etate mi-a spus: „Dragă Gabriela, ești atît de adorabilă în inconștiența ta! Tu faci nebunii, dar nebuniile-ți stau bine." Mă duc să caut aventura, gestul gratuit!

GHERMAN *(apare brusc, ca din pămînt, împins de mătușa Cleo):* Domnișoară, v-am ascultat cu maximă atenție și în acest interval relativ scurt m-am îndrăgostit de dumneavoastră. Sînt un bărbat serios, cu intenții serioase, cu o situație bunicică și principii la fel de solide. Priviți cu maximă seriozitate pălăria mea. O turtesc, o dau de-a dura, ea se întoarce intactă. Același lucru îl pot spune — evident, după o clipă de gîndire, căci detest pripeala — și despre sentimentele mele, sînt la fel de trainice, suple și elegante.

ADMIRATORUL *(care a apărut la fel de brusc):* Și ieftine.

GHERMAN: Nu vă răspund pe loc la această ironie facilă, fiindcă, după cum am precizat de la bun început, detest superficialitatea. *(Către Gabriela.)* Domnișoară,

vă iubesc. Vă iubesc așa cum sînteți. Nu vă cer nimic în plus, nu vă cer nimic în minus. Jur că nu vreau nici să vă transform, nici să vă reeduc.

ADMIRATORUL: Atunci ce cauți aici?

GHERMAN *(fără să ia în seamă intervenția Admiratorului):* A face dintr-o femeie tînără și frumoasă, cum sînteți dumneavoastră, o ființă inteligentă, sau chiar numai rațională, înseamnă a pîngări natura.

ADMIRATORUL: Ai început să mă calci pe nervi. Ascultă-mă, pălărie serioasă, nu ți-e rușine obrazului să-ți fie...

GHERMAN: Domnișoară, simplitatea excesivă a acestui tînăr mă împiedică să-mi dezvălui sentimentele în toată complexitatea lor...

GABRIELA *(către Admirator):* Vă rog, plecați! Dumneata ai prea multe laturi pozitive. *(Către Gherman.)* Vă rog, domnule, continuați!

ADMIRATORUL *(îi ia pălăria din cap și i-o turtește).*

GHERMAN *(privește liniștit această întîmplare):* După cum vezi, dragă tinere, pălăria mea a rămas intactă. A rămas intactă fiindcă e o pălărie serioasă, care acoperă un cap serios.

GABRIELA *(către Admirator):* Pleacă, te rog! Prezența dumitale nu mai e dorită. Acest domn mă atrage tocmai prin farmecul necunoscutului... Ia-ți florile înapoi.

ADMIRATORUL: Păstrează-le! Tot nu le meriți!

GABRIELA *(către Gherman):* Domnule, vă rog, continuați!

GHERMAN: Da, voi continua! Noi, cadrele din cooperație, cunoaștem foarte bine sufletul omenesc. Tocmai de aceea, am folosit acest scurt răgaz ca să-mi sistematizez ideile, ca nu cumva, Doamne ferește, ideile secundare s-o ia înaintea celor principale. Am de gînd, să nu credeți că mi-a venit așa, pe neașteptate, m-am sfătuit în această direcție și cu prietenii mei apropiați, am de gînd, repet, să mă așez în genunchi în fața dumneavoastră. La întrebarea dumneavoastră de ce fac acest gest, vă voi răspunde următoarele: această poziție corespunde cel mai bine stării mele de spirit, cît și sentimentelor de care sînt năpădit. *(Se așază în genunchi.)* Vă iubesc pentru că sînteți superficială,

aș putea spune chiar zăpăcită, dacă aș avea speranța că nu o să mă înțelegeți greșit, simt că nu vă interesează altceva decît amorul. N-am să vă ascund că lucrez în cooperație. Munca mea e foarte serioasă și de aceea am nevoie de superficialitate. La serviciu trebuie să mă port frumos cu oamenii, să fiu disciplinat, să mă indignez cînd unul dintre noi nu dă randament. Nu că nu mi-ar plăcea, dar mă obosește puțin... De aceea vă iubesc în toată superficialitatea dumneavoastră... care mă va ajuta, domnișoară, sper, să fiu pînă la ultima suflare a vieții un om foarte serios. Seriozitatea e pămîntul meu și nu-i dau voie nici unui plug străin să-l are.

GABRIELA: Gîndurile dumneavoastră sînt sincere și curate. Am o singură nedumerire și vreau să-mi răspundeți deschis. Nu cumva sînteți și dumneavoastră superficial?

GHERMAN: Nu, dimpotrivă. Eu sînt foarte serios. Îmi văd numai de munca mea. După terminarea orelor de program, citesc lucrări de specialitate, beau un ceai de sunătoare și mă gîndesc la sentimente înălțătoare. Nu beau, nu fumez, nu glumesc, nu sînt afemeiat, nu mă plimb pe străzi fără un scop precis, nu citesc o carte de două ori. Dar tocmai de aceea am nevoie de o ființă cu un temperament exact invers. Eu nu vă cer să fiți inteligentă. Eu nu vă cer să vă ocupați de problemele de interes general. De toate astea sînt eu preocupat pînă peste cap. Eu nu vă cer să vă indignați dacă cuiva i se întîmplă ceva, am să fac eu această operație. Eu nu vă cer decît să-mi umpleți apartamentul meu, format din două camere, baie și bucătărie, cu zăpăceala și inconștiența adorabilei dumneavoastră tinereți. Am muncit de mic și rugămințile mele sînt modeste. Aș îndrăzni să vă cer ca din cînd în cînd să aruncați o linguriță-două de dulceață, sau ce credeți dumneavoastră de cuviință, în șoșonii sau în pantofii mei. Din cînd în cînd, v-aș ruga să-mi zmîngăliți o lucrare importantă, în așa fel, domnișoară, încît să nu mai înțeleg nimic, și cel puțin o dată pe săptămînă să dați drumul la apa din baie, încît să inunde toată casa.

GABRIELA: Asta e foarte bine. Dacă vrei, pot să produc o inundație chiar și în fiecare zi... Dar dacă se întîmplă să-mi treacă prin cap un gînd serios?

GHERMAN: Păstrează-l! Dacă cumva, prin absurd, vă trec prin cap gînduri serioase, păstrați-le!

GABRIELA: De nici unul să nu țin seama?

GHERMAN: De nici unul, domnișoară! Aceasta este condiția mea. Seriozitatea e domeniul meu de activitate și n-aș vrea să ne încălcăm atribuțiile...

GABRIELA: Dar dacă — să zicem — într-o bună dimineață mi-ar veni chef să muncesc din nou, sau... eu știu...

GHERMAN: Nu, domnișoară! Și mai am o rugăminte, la care țin foarte mult. Aș vrea ca în fiecare dimineață, înainte de a pleca spre ocupațiile mele foarte serioase, să mă trageți de nas. E inutil să vă spun că mi s-ar părea un pleonasm să vă spun că o dată cu sentimentele mele, automobilul meu vă stă la dispoziție!

GABRIELA: Da. Automobilul. *(După o scurtă pauză.)* Să vă trag de nas?

GHERMAN: Da, domnișoară, v-o spun cu toată seriozitatea. Trageți-mă de nas și n-o să regretați. *(Gabriela îl trage de nas.)* M-ați făcut fericit.

GABRIELA: O, dar e atît de simplu!

GHERMAN: E simplu pentru dumneavoastră, care sînteți o fiică a naturii. De zeci de ani încerc să fac și eu o șotie și nu reușesc. Am vrut și eu o dată — și credeți că n-am încercat, domnișoară? — să torn dulceață în pantofii șefului de serviciu. Ce credeți că s-a întîmplat? M-am trezit lustruindu-i! ... Și mai am o rugăminte, sau mai exact un vis, care mă urmărește încă de pe băncile facultății. *(Scoate o foarfecă.)* Te rog, domnișoară, dacă mă iubești și dacă mă stimezi puțin, taie-mi cravata cu foarfeca. *(Gabriela îi taie cravata cu foarfeca.)* Sînt atît de fericit!... *(Îi sărută mîna.)* Dumneata, cu adorabila dumitale superficialitate, ai să-mi ajuți să duc povara seriozității mele. Mai am o rugăminte.

GABRIELA: Mereu ai cîte o rugăminte. Vrei să dau foc casei?

GHERMAN: Nu. Încă nu m-am gîndit la asta. Am o rugăminte mai simplă. Eu am să merg pe stradă așa, dis-

trat, și dumneata o să-mi pui o piedică... O să fie teribil de amuzant, o să fie un hohot de rîs!... Vă e greu?

GABRIELA: Nu. Nicidecum.

GHERMAN *(se plimbă)*: Hai! *(Gabriela îl ajunge din urmă și-i pune o piedică.)* Ah, ce nostim a fost! Era cît pe-aci să cad! Noroc că am fost atent. Vrei să vii puțin în brațele mele serioase? *(Gabriela cade în brațele lui Gherman.)* Juri să fii superficială, să te ții numai de șotii, pînă la sfîrșitul vieții? Juri să-mi pui în fiecare dimineață dulceață în șoșoni sau în galoși?

GABRIELA *(îi aruncă pălăria)*: Îți jur, iubitule! Ah, aventura!...

GHERMAN *(pălăria se așază de la sine putere din nou pe cap)*: Sînt fericit!

GABRIELA: Eu, tovarășe Gherman — mă iertați că vă spun pe numele de familie, — aș vrea ca viața să fie foarte frumoasă. Nu așa, în general, ci concret, foarte concret. Fiecare zi să fie frumoasă și senzațională. Totul poate să fie frumos. Chiar și micul dejun. Aș vrea ca aventura aceasta poetică să fie și mai poetică. Poetică și neprevăzută...

GHERMAN: Cu cea mai mare plăcere! În limita posibilităților, bineînțeles!

GABRIELA: Răpiți-mă!

GHERMAN: Nu înțeleg... Nu mă pricep să răpesc femei...

GABRIELA: Un bărbat trebuie să se priceapă la orice. E singura nebunie pe care vi-o cer...

GHERMAN: Domnișoară, eu sînt un om serios. Eu nu știu să fac șotii.

GABRIELA: Răpește-mă! Aș vrea o răpire frumoasă, ca într-un film franco-italian. Du-te și vezi filmul, și răpește-mă identic.

GHERMAN: Și cînd vrei să te răpesc?

GABRIELA: Păi, mîine!

GHERMAN: Mîine nu pot! E ședința comitetului de bloc.

GABRIELA: Atunci, poimîine.

GHERMAN: Ce e poimîine?

GABRIELA: Joi.

GHERMAN: Joi avem cursuri. S-o lăsăm pe vineri. Vineri între trei și cinci.

GABRIELA: Ce fel de răpire mai e și asta între trei și cinci? Ăsta-i matineu, nu răpire. Dacă e aventură, să fie aventură! Noaptea vreau să fiu răpită, la miezul nopții.

GHERMAN: Să trezim oamenii din somn? Răpirea nu cadrează cu seriozitatea mea.

GABRIELA: Dacă nu mă răpești, nu devin soția ta. Nu ești capabil de un gest spontan, de aventuri. Eu, cînd iubesc o persoană, sînt în stare să mă duc și la capătul lumii. Tu stai și te întrebi, te sfătuiești... Și-acum du-te! Lucrezi în cooperație și n-ai pic de romantism...

GHERMAN: Domnișoară, nu neg ce-am precizat în declarația anterioară.

GABRIELA *(în timp ce Gherman pleacă)*: Ești fermecător, domnule Gherman! Nu mai negi declarația anterioară!? Iubirea ar trebui să te facă simpatic, mai nebun, dar dumneata tot traducător rămîi. Dacă n-ai curajul să mă răpești, să faci o nebunie de dragul meu, n-ai ce căuta în viața mea!

GHERMAN *(pleacă nedumerit)*.

OGARU *(apare ca din pămînt)*: A venit iubirea, domnișoară. Bang-bang! N-auziți chemarea insistentă a dragostei? De-acolo, din Oltenița, unde locuiesc retras la o rudă a mea, altfel om de treabă, chipul dumneavoastră mă torturează, mă urmărește. Am crezut la un moment dat că totul nu e decît rodul imaginației mele bogate... Eroare! Eroare! Eroare! Și deodată, brusc... vă zăresc... Ea există! Fata din vis există! *(Gabriela izbucnește în rîs.)* De ce rîdeți, domnișoară?

GABRIELA: Toate ar fi cum ar fi, dar de ce locuiți la Oltenița?

OGARU: Mi-a plăcut să trăiesc retras... Prezența oamenilor mă obosește. Zgomotele mă trezesc din lumea mea de basm... Lîngă locuința mea se află un pîrîu, și pe malul respectivei ape stau ceasuri întregi meditînd... Eu sînt aventura, domnișoară! Eu sînt necunoscutul, trepidația, poezia, subconștientul dezlănțuit... Am, vă dau cuvîntul meu de onoare, un suflet de trubadur. Tînjesc după poezie, după gondole, după baluri la Veneția, după orhidee, după romane celebre, după alcool, după tot ce e frumos în viață.

GABRIELA: Trubadurii, trubadurii! Chiar și cei din secolul al optsprezecelea erau foarte simpatici!

OGARU: Eu, domnișoară, sînt ultimul trubadur, și nu mi-e rușine s-o recunosc. E așa de trist să fii ultimul trubadur... Unde sînt trubadurii, domnișoară?

GABRIELA: Nu știu. Parcă i-a înghițit pămîntul...

OGARU *(zîmbet dureros)*: A, ce împrejurare stranie. Eu sînt ultimul trubadur și dumneata ultima femeie care se îndrăgostește de un trubadur. Oamenii nu mai știu să se bucure de viață. Cîndva, vă veți aduce aminte de această întîmplare, și în timp ce o lacrimă vi se va prelinge pe obraz, o să spuneți, parcă vă văd: „Am cunoscut un om ciudat".

GABRIELA: Și ce-ai să-mi cînți?

OGARU: Cîntece de dragoste. Numai cîntece de dragoste. Căci dragostea e singurul lucru serios, restul e zădărnicie...

GABRIELA *(se înfurie)*: Da? Și sportul? *(Vrea să plece.)* Sportul nu e un lucru serios?!

OGARU *(fuge după ea)*: Ba da, domnișoară! Dragostea și sportul! Pe aceste două... coloane se sprijină globul pămîntesc... Nu rîdeți de mine, domnișoară. Am fost copil și am rămas un copil. Am făcut armata la artilerie, dar am rămas tot un copil... Sînt un trubadur, iubiți-mă... Fiecare clipă trebuie trăită cu frenezie, căci numai în frenezie... Am să te urmăresc permanent... ți-o jur... Dacă te transferă, nu mă uita...

GABRIELA: Dacă mă transferă, te uit.

OGARU: Uitarea femeilor e dulce ca o floare de iasomic. Nu mi-o luați în nume de rău dacă vă dezgolesc cu privirea!? Vă iubesc enorm, deși nici cuvîntul „enorm"... Vă ador, nici cuvîntul „ador" nu exprimă tot clocotul... A... cuvintele! Nu găsesc cuvintele!...

GABRIELA: Iubesc o altă persoană.

OGARU: Nu cred. Ar fi prea crud... Ești anume făcută pentru mine. Statura, chiar timbrul vocii...

GABRIELA: Nu știu nimic. Eu sînt femeie.

OGARU: Cu atît mai bine. Asta vă și diferențiază...

GABRIELA: Noi, femeile, sîntem ființe slabe. Nu știm pe cine iubim.

OGARU: A, eternul feminin!... Am să te răpesc, domnișoară!

GABRIELA *(topită)*: Da? Ai să mă răpești? Mai spune o dată, de două ori, pînă la saturație!

OGARU: Am să vă răpesc, domnișoară. Ca un vechi încercat trubadur... Am să te răpesc!

GABRIELA *(bate fericită din palme)*: Asta zic și eu romantism! Vai, ce bine-mi pare!... Am să fiu răpită! Cu asta m-ai cucerit, o, ciudate necunoscut!... *(Înaintează fericită spre mijlocul scenei.)* Ah, aventura! Am să fiu răpită! Ca într-o coproducție franco-italiană!

Cortina

ACTUL III

TABLOUL 4

Același decor din tabloul 2. Locuința mătușii Cleo

Mătușa Cleo, Ogaru

OGARU: Bună seara, Cleo, bună seara. Am o surpriză pentru tine.

CLEO: Doctorul mi-a interzis șocurile sufletești. Așa că te rog să nu fi prea brusc cu mine, nu mă lua tare de la început, pregătește-mă.

OGARU: Am senzația că viclenia mea a început să meargă. Știi că, la un moment dat, se împotmolise rău de tot! Mă miram și eu: ce-i cu tine, mă Ogarule?

CLEO: Adică? Ai intrat undeva gestionar?

OGARU: Nu. Nu mai am planuri atît de mari. Am devenit un om modest. Sînt hotărît să rămîn un om modest pînă la sfîrșitul vieții.

CLEO *(profund jignită):* Un individ care-și vede lungul nasului?! Ah, ce îngrozitor!... Cum ai putut tu, Adolf, care la Băile Herculane...?

OGARU: Nu mă tortura cu Băile Herculane. Nu disprețui sentimentele mărunte. Și din modestie se pot scoate bani frumoși... O iubesc pe Gabriela!

CLEO: Ei, nu mai spune! Ia te uită, mititelul de el!

OGARU: Da, o iubesc. Întîi a fost iubirea spontană și pe urmă avantajele inevitabile. De ce s-o iau de la avantaj spre iubire, cînd pot s-o iau de la iubire spre avantaj? Tot acolo ajungi, și e și mai frumos. Nimeni nu poate să mi-o ia în nume de rău. Iubesc — iubesc! Avantajele sînt mici, dar solide. Ea o să muncească, și eu am să citesc *Informația Bucureștiului.*

CLEO: O iubești sincer?

OGARU *(parcă speriat de această întrebare):* Da, sincer. E tînără și frumoasă, ce interes aș avea să fiu ipocrit? Cînd sinceritatea coincide cu interesul, de ce să nu fiu sincer?... E bună și sinceritatea, las-o acolo, să zacă în suflet, că doar n-o fi moarte de om...

CLEO: Ai vorbit și cu Gabriela?

OGARU: Puțin, puțin... Dar în sufletul meu a mijit speranța.

CLEO: Dar tu ce crezi, dragă Adolf, că eu dorm? Recunosc că mă leagă de tine amintiri foarte plăcute, dar asta nu înseamnă că eu dorm. Nu dorm, Adolf. Veghez. O să mă crezi, n-o să mă crezi, o să mă socoți nebună, dar află că mă gîndesc la interesul meu mai mult decît la interesul tău. Nu sînt de acord cu această căsnicie! Nici măcar liber-profesionist nu ești... Adolf, Adolf, cum ai putut face una ca asta? Tu, care mi-ai mîngîiat de atîtea ori creștetul capului?...

OGARU: Nimic nu mă împiedică să te mîngîi în continuare. Îți spun sincer de ce-am făcut-o: n-am avut altă soluție. Am nevoie de cineva care să mă iubească și să mă întrețină. Tu, Cleo, ar trebui să înțelegi asta. Îmi pare rău că te-am lovit pe la spate, tocmai pe tine, pe care cîndva te-am adorat ca pe-o icoană.

CLEO: Habar n-ai să lovești pe la spate! Păcat de întunericul care zace în sufletul tău, zău așa!

OGARU *(curiozitate copilărească):* N-am procedat bine?

CLEO: Nu. Am avut grijă să-i explic Gabrielei că tu ești un produs tipic al moralei burgheze, că vrei să trăiești pe spinarea ei... Și pe ce te bazezi, nepricopsitule? Numai pe faptul că ești bătrîn și sărac?

OGARU: Nu. Mă bazez pe farmecul meu personal. Dar, după cum văd, și tu vrei să trăiești pe spinarea ei...

CLEO: Da. Dar eu am acest drept. Eu am ținut-o în brațe, am legănat-o, am plimbat-o, și tu vrei să vii la de-a gata. Lasă-te păgubaș, Adolf... Dac-ai fi reușit, te-ai fi purtat cu mine ca un cîine.

OGARU: Cîinele e animalul meu preferat.

CLEO: M-ai fi izgonit a doua zi după căsătorie.

OGARU: Da... probabil... evident.

CLEO: Du-te, Adolf, du-te. Ah, Adolf, nici ipocrit nu știi să fii! Unde ți-e, Adolf, ipocrizia? Ai rămas la nivelul locomotivei cu aburi. Pe cînd eu, eu sînt clasică, țin pasul cu toate cuceririle civilizației. Du-te. Du-te, ești un fante de modă veche!

OGARU: Aș putea să spun Gabrielei cîteva cuvinte?

CLEO: Nu. Prezența ta îi produce scîrbă. Am avut eu grijă să-i produci scîrbă.

OGARU: M-ai jignit, Cleo, în tot ce aveam eu mai intim. Dar m-ai și ambiționat. Jignirea ta parcă mi-a dat aripi. Am să devin un fante modern. Am să învăț, am să iau totul de la început. Află că nu mă dau bătut! Am să-ți răpesc nepoata!

Cortina

TABLOUL 5

Biroul lui Gherman

Mătușa Cleo, Gherman, apoi Manole

CLEO: Sînt nenorocită întocmai ca un cîine alungat iarna din casă.

GHERMAN: Și eu sufăr, dar nu găsesc un termen de comparație.

CLEO: Lasă asta! O să găsești un termen de comparație.

GHERMAN: Nu, doamnă, n-am să mai găsesc. Nu mai sînt la vîrsta cînd termenele de comparație se găsesc pe toate drumurile... M-ați trădat, doamnă, m-ați indus în eroare. V-am făcut cadouri frumoase, dar Gabriela tot nu mă iubește. Unde sînt sentimentele promise?

CLEO *(indignată)*: Parcă o femeie știe ce spune cînd probează ceva care o întinerește cu cîțiva ani!... Sentimentele nu se cîștigă prin bani. N-am să vă dau jacheta înapoi.

GHERMAN: Nu e vorba de jachetă, e vorba cît m-a costat jacheta. V-am trimis și în croazieră prin ONT Carpați, la Soci și la Batumi!

CLEO: Oh, nu-mi amintiți de excursia aceea! E suficient c-am văzut atîtea plante exotice, cactuși și palmieri...

GHERMAN: Întotdeauna aveam o sumbră presimțire cînd scoteam banii de la CEC...

CLEO: Nu înțeleg de ce țipi la mine?! Țipă la alea care nu te apreciază, nu la mine. Eu vreau să fii ginerele meu, vreau! De aceea am și venit la tine, cu sufletul la

TABLOUL 6

În preajma locuinței Gabrielei, apoi din nou locuința Gabrielei. În apropiere strada, orașul, necunoscutul, aventura

MANOLE: Mă simt colosal! E o noapte fără lună, făcută parcă pentru răpiri. Nici nu știi ce plăcere e să vezi un om atît de serios ca dumneata, îndrăgostit și pus pe șotii!

GHERMAN: Iubesc, dar sînt surmenat. Hai, tovarășe Manole, s-o răpim mai repede... Dar nu știu să mă comport... Să fiu romantic sau ușor blazat?

MANOLE: Asta n-are importanță. Sănătate să fie. Unde sînt măștile, c-aveam niște măști. Nu-s la tine?

GHERMAN *(scandalizat):* Cum o să fie la mine?

MANOLE: Vezi, domnule, în rucsac. Trebuie să fie în rucsac. Eu le-am pus cu mîna mea.

GHERMAN: Ai dreptate, trebuie să ne mascăm. *(Cu chiu cu vai, sar amîndoi gardul.)*

MANOLE *(după ce a sărit gardul):* Ce-ai făcut, măi omule, ai uitat scara? Unde ai mai văzut tu îndrăgostit care să uite scara?

GHERMAN: Am avut o clipă de ezitare.

MANOLE: Adu scara încoace și pune-o lîngă fereastră. Adu odată scara, domnule, ce naiba faci acolo?

GHERMAN *(în sfîrșit, aduce scara și sare și el gardul).*

MANOLE *(citește cu voce tare):* „Pentru familia Mateescu sunați de trei ori." Așa, mascați, o să se sperie.

GHERMAN: O să se sperie cînd o să ne vadă mascați.

MANOLE: Cîteodată, trebuie și puțină groază. *(Sună.)*

CLEO *(deschide ușa):* A, credeam că sînt niște vecini. M-am speriat puțin. Poftiți, vă rog, faceți-vă comozi.

GHERMAN: Noi sîntem bandiți. Sărut mîinile.

CLEO: Da. Văd. Mi-a venit inima la loc. De cînd vă tot așteptam! Credeam că nu mai veniți și ne pregăteam de culcare.

GHERMAN: Eu sînt un om serios. De cîte ori spun ceva, mă țin de cuvînt.

MANOLE: Vă rog să ne scuzați pentru întîrziere. Eu nu sînt de vină. Mi-a venit o rudă din provincie.

CLEO: Domnule Gherman, manierele dumneavoastră distinse mă uimesc. Deranj? Nu-i nici un deranj. Poftiți, poftiți, vă rog!

GABRIELA *(apare în pragul ușii, îi surprinde punîndu-și masca la loc):* A, domnule Gherman! De dragul meu ați trecut peste seriozitatea dumneavoastră... Am să mă îndrăgostesc brusc de dumneavoastră, ca văduva aceea engleză din *Richard al III-lea.*

MANOLE *(în felul în care intervine Manole se vede strădania lui de a nu fi observat de Gabriela):* Acuma, cînd vrei s-o răpești, spune-i și tu ceva ieșit din comun.

GHERMAN *(se așază pe un fotoliu, răsuflă din greu):* Fii serios, Manole! De-abia mă mai țin picioarele.

MANOLE *(către mătușa Cleo):* Cum e timpul la București?

CLEO: A nins la Brașov.

GHERMAN *(cu distincție):* Cum ați călătorit? S-a urcat multă lume la Cîmpina?

CLEO: O, da, Cîmpina e nod de cale ferată.

MANOLE *(inspectînd camera):* După cum văd, iubiți pictura. Aveți și-un Necșulescu autentic.

CLEO: Cît timp a trăit, soțul meu a iubit arta. De-abia după moarte... De acolo din mormînt, aud în mod permanent o voce: „Iubește arta, Cleo!" Dacă n-ar fi mort, și acum aș fi fericită în brațele lui.

GABRIELA *(puțin dezamăgită):* Aș vrea ceva mai romantic, mai deosebit.

MANOLE: Facem și noi ce putem.

GHERMAN *(care simte nevoia s-o dezamăgească pe Gabriela):* O să fie foarte frumos, n-avea nici o grijă. Manole, spune dumneata fraza aia grosolană, care nu cadrează cu seriozitatea mea.

gură, în timpul orelor de birou... Răpește-o pe Gabriela! Dacă n-o răpești tu, o răpește Ogaru.

GHERMAN: Asta nu cadrează cu seriozitatea mea.

CLEO: Dacă nu cadrează, o pierzi! Gabriela vrea ceva romantic. *(Gherman izbucnește în rîs.)* Vai, domnule Gherman, nu rîdeți, mi se face frică! Totdeauna cînd rîdeți dumneavoastră, se întîmplă o nenorocire... Cînd ați mai rîs o dată, mi-a scăpat serviciul de cristal din mînă. *(Gherman rîde.)* Mi-e frică, domnule Gherman! Mi-e frică!... *(Dispare.)*

Gherman, Manole

GHERMAN *(la telefon, devine brusc serios)*: Da... da... să vedem... Se poate? E de presupus că nu este exclus. Oare? Crezi? Oricum. Desigur. Treptat-treptat. Eu? Personal? Da... Da... Da... Desigur... Poate. Eventual. Sigur.

MANOLE: Salutare, Gherman! *(Îi examinează înfățișarea.)* La costumul ăsta gri ți-ar trebui niște ochi căprui.

GHERMAN: Eleganța nu e un lux, ci o necesitate.

MANOLE: Da, da! Tovarăși, problema mai are un aspect, are două aspecte... Cînd ne-am resemnat cu ideea că are două aspecte, vedem că are trei aspecte. Problema mai are o latură, și încă o latură... Măcar te-au mai retrogradat?

GHERMAN: Situația era de așa natură...

MANOLE: Da? Mă miram eu de ce arăți mai binc! Să știi că așa, retrogradat, îți stă mai bine. Te deschide la față. Gherman, ție începe să nu-ți mai stea bine viața. Unora nu le stă binc cu pălărie, altora cu haine la două rînduri, altora cu pantaloni bufanți, unora, să danseze; pe tine începe să nu te mai prindă viața. O să mergi pe stradă și o să izbucnească oamenii în rîs. N-o să-ți mai stea bine să mergi pe stradă, n-o să te mai prindă să intri într-un magazin și să întrebi dacă au venit portocale, ca să nu mai vorbesc de alte domenii de activitate ale naturii umane...

GHERMAN: La serviciu sînt un om corect, dar am și probleme personale.

MANOLE: Tu, probleme personale?! Vorbești serios, Gherman? Tu, probleme personale?

GHERMAN: Da. M-a ajuns și pe mine... În puține cuvinte, iubesc. Ai cuvîntul meu de cooperator că nu exagerez nimic.

MANOLE *(uimire maximă)*: Bravo, Gherman, ești cineva! Nu mă așteptam la una ca asta de la tine!

GHERMAN: Iubesc. Nu văd ce-aș mai avea de adăugat.

MANOLE *(după o clipă de tăcere)*: Dar nu crezi că e prea devreme?

GHERMAN: Iubirea e precum moartea: nu ne-ntreabă cînd sosește. Și-n altă ordine de idei, împlinesc la toamnă patruzeci și cinci de ani... Ființa aceea mă răscolește literalmente... Manole, tu ai trăit la mahala, ești mai deprins cu povești de astea. Ador o ființă ieșită din comun, ea e zburdalnică și eu nu sînt prea zburdalnic. Am încercat de multe ori să mă zbengui, dar n-am dat rezultate. Poate o cunoști și tu, e sportivă ca și tine, dar nu vreau să dau nume, nu vreau să se interpreteze. Are niște idei ființa asta! ... M-a rugat s-o răpesc. Eu, un om serios, care sînt și președintele comitetului de bloc, n-am de unde să știu cum se răpește o femeie.

MANOLE: Dacă nu știi, n-o răpi.

GHERMAN: Ușor de zis... O, dacă n-o răpesc, se spulberă sentimentul. Și așa e el într-o fază incipientă...

MANOLE: Dar ca te iubește?

GHERMAN: Ea, evident, nu! Cum o să mă iubească? Ce-ar putea găsi atrăgător la mine? Am vorbit cu mătușa ei, mătușa Cleo — ce nume ciudat! — sper că în acest fel... Dar trebuie s-o răpesc. Dacă n-o răpesc eu o răpește altu'...

MANOLE *(neînțelegînd încă despre cine e vorba)*: Te ajutăm! Te ajutăm! Am multe treburi, dar îmi fac timp și te ajut!

GHERMAN: Manole! Nu găsesc cuvinte ca să-ți mulțumesc...

MANOLE: Te ajut eu, Gherman. Ai să vezi ce răpire frumoasă o să facem noi doi!...

GHERMAN *(dramatic)*: Cu ce-aș putea să vă mulțumesc?

MANOLE *(vesel)*: Cu nimic, Gherman. Cu nimic!

MANOLE: Morții cu morții, viii cu viii. Ne faceți o cafeluță?

CLEO: Nu vreți mai bine o dulceață? Nu că n-aș avea cafea în casă, dar cafeaua trebuie preparată și durează mai mult, pe cînd o farfurie de dulceață, nu știu cum să fac să mă-nțelegeți, e mult mai comod... pentru mine.

GABRIELA *(apare, din nou dezamăgită)*: Frumos, foarte frumos!... Eu aștept să fiu răpită, și voi vreți cîte o cafeluță.

GHERMAN: Un stimulent e-ntotdeauna binevenit...

GABRIELA *(practică)*: Cum procedăm? Veniți voi sus să mă luați cu forța, sau cobor eu de bunăvoie?... Gherman, fii bărbat, Gherman, fii năprasnic dacă vrei să te iubesc...

GHERMAN: Cu cea mai mare plăcere. *(Simte nevoia să fie năprasnic. Către mătușa Cleo.)* O iubesc pe Gabriela!...

GABRIELA: Eu am să lipsesc cîteva secunde. Nădăjduiesc, domnule Gherman, că în acest scurt timp veți deveni mai interesant. Gherman, nu mai fi mototol, Gherman!..

GHERMAN *(se întoarce spre mătușa Cleo, hotărît să ia taurul de coarne)*: Doamnă, pot să vă spun că, deși sînt un individ pretențios, iubesc. Dar dumneavoastră, fără să-nțeleg raționamentele, vreți să vă așezați în calea fericirii mele...

CLEO *(profund uimită)*: Nu-i adevărat, domnule Gherman! Nu ne-am înțeles noi...? Ce dracu!...

GHERMAN *(uimit)*: Nu-i adevărat. Sînteți împotriva acestei căsnicii.

CLEO: Sînt cu toată inima pentru această căsnicie. Întotdeauna am tînjit după un ginere cu care aș putea să mă înțeleg.

MANOLE *(pune paie pe foc)*: De fapt, nu sînteți de acord. Sub pretext că sînteți de acord, în realitate nu sînteți de acord. Iar pe domnul Gherman nu-l socotiți un ginere potrivit.

CLEO *(indignată)*: Nu-l găsesc potrivit? Eu nu-l găsesc potrivit?

GABRIELA *(apare pentru o clipă)*: Ai mai făcut progrese?

GHERMAN: Progresăm, progresăm.

MANOLE: Doamnă, de ce să mai lungim vorba cu explicații inutile. Sînteți convinsă că nepoata dumneavoastră ar fi meritat o soartă mai bună. Un academician, sau un compozitor de muzică ușoară.

CLEO *(respinge acuzația)*: Din partea mea, poate să aibă și bani foarte mulți. Principalul e să fie om de treabă.

MANOLE: Deci, nu sînteți de acord. O să trebuiască s-o luăm cu forța pe Gabriela.

CLEO: Dar sînt de acord. Sînt de acord cu cea mai mare plăcere.

GHERMAN *(trage singura concluzie logică care se impune)*: Deci, nu vrei să-ți schimbi poziția! *(Lui Manole.)* Leag-o! *(Apare Gabriela; bate din palme încîntată.)*

GABRIELA: Vai ce frumos, vai ce frumos! În sfîrșit, începe să semene cu o răpire!

MANOLE *(către mătușa Cleo)*: Altă dată să vă învățați minte. Să nu vă mai așezați în calea iubirii.

CLEO: Domnule Gherman, eu vă stimez și nu din falsă modestie...

GHERMAN: Toate au o limită! Leag-o burduf.

MANOLE: Eu n-am s-o leg!

GHERMAN: Eu nu mă pricep la operațiile practice. Îmi lipsește deprinderea. Nu mă trăda, Manole. E o clipă decisivă în viața mea.

CLEO *(uită că e victimă)*: Cînd domnul Gherman vă roagă ceva...

GHERMAN: Te rog, Manole, leag-o.

MANOLE: Mi s-a făcut milă de tine. Am eu obiceiul ăsta prost să mă apuce mila cînd nu trebuie! *(O leagă pe mătușa Cleo.)*

GABRIELA *(apare din nou)*: Ah, dar ce încet vă mișcați!... Am început să mă plictisesc.

GHERMAN: Ai puțină răbdare. Acum te legăm și pe tine...

GABRIELA: Vai, ce amuzant! Ce să zic, teribil de amuzant... Puteați să găsiți ceva mai interesant, dar fie și-așa...

GHERMAN: Tovarășe Manole, mai fă-mi și acest serviciu.

MANOLE: Cu ce vrei s-o leg?

GHERMAN: Dragă Manole, de cîte ori ți-am spus cînd am enumerat datele problemei: sforicica, Manole, sforicica!

MANOLE: N-avem sfoară!

GABRIELA *(plictisită, ia o carte din bibliotecă)*: Ah, e așa de trepidant, încît m-am apucat să citesc...

GHERMAN *(vrînd s-o liniștească)*: Citește, dragă, căci lectura...

MANOLE: Situația este foarte gravă, domnule Gherman. Absența sforii ne strică tot planul. Ce facem?

GHERMAN *(se ridică în picioare, se îndreaptă, cu solemnitate, spre Gabriela)*: Iartă-mă, Gabriela, că în această clipă grea apelez la tine... *(Gabriela e absorbită de lectură.)* Eu am venit la tine cu sufletul deschis, și am să plec tot așa.

GABRIELA: Te-ascult, te-ascult...

GHERMAN: E tragic pentru mine că trebuie să apelez la dumneata... O să pui la îndoială sensibilitatea, și dacă nu sensibilitatea, simțul meu practic. Eu vreau să te răpesc, dar nu am sfoara necesară. Dă-mi tu sfoara necesară, și-am să te răpesc ca-n basme.

GABRIELA *(profund jignită)*: N-ai pic de romantism, domnule Gherman! Degeaba lucrezi în cooperație, dar n-ai pic de romantism. La mine vii să ceri sfoara necesară? Mie, care sînt o fire visătoare?

MANOLE: Nu spune nimeni că nu ești visătoare, dar n-avem sfoară. Vrei să fii răpită? Ne dai sfoară. Nu vrei să fii răpită — nu ne dai sfoară.

GABRIELA: Nu mai vreau să fiu răpită.

GHERMAN: Dar mă jignești, draga mea. Nu face una ca asta.

GABRIELA: Gata! M-am plictisit! Nu mai vreau să fiu răpită.

GHERMAN: Nu te gîndești că asta lovește în amorul meu propriu? *(Către Manole.)* Dragă Manole, trebuie să facem ceva.

MANOLE: Nu mai am nici o idee.

GHERMAN: Am eu o idee. Dezleag-o pe mătușa Cleo. Cu sfoara de la mătușa Cleo o răpim pe nepoată.

GABRIELA: Asta e scandalos! Asta e scandalos!

GHERMAN: Înțelege și tu, dragă Gabriela, nu mai fi așa mofturoasă. Dacă n-avem suficientă sfoară...

GABRIELA *(obosită)*: Bine. Faceți ce vreți, numai terminați o dată.

MANOLE *(o dezleagă pe mătușa Cleo)*: Să nu credeți că v-am eliberat. Ura noastră a rămas intactă. Stați tot așa, nu mișcați mîinile.

GHERMAN: Stimată doamnă, vă rog să nu părăsiți locul stabilit.

CLEO *(strălucinată de o presimțire rea)*: Aș vrea să văd de păsări. Mi se pare c-am lăsat cotețul deschis. Mă duc, văd, și mă-ntorc.

MANOLE: Rămîi! Nici o pasăre, vicleano! În sfîrșit, stimată domnișoară, a venit și clipa cea solemnă, cînd, în sfîrșit, putem să vă răpim...

GABRIELA *(se uită la ceas)*: Era și timpul...

MANOLE: Sînt convins că această clipă va fi una din amintirile frumoase care vă vor îndulci bătrînețele...

GABRIELA: Ah, leagă-mă odată și nu mai vorbi atîta!

MANOLE: Dacă sentimentele mă copleșesc... *(În sfîrșit, Manole o leagă pe Gabriela. Către Gherman.)* Gata, le-am legat pe amîndouă. *(Gherman nu răspunde.)* V-am legat iubita. Trebuie s-o transportăm. Unde-o transportăm, domnule Gherman? *(Gherman doarme. Manole îl zgîltîie.)* Vă rog solemn, stimate tovarășe Gherman, treziți-vă...

GABRIELA *(îndurerată)*: Doamne Dumnezeule, a adormit...

MANOLE: Ăsta e tristul adevăr... Gherman doarme! *(pleacă)*

CLEO *(smulgîndu-și părul)*: Sînt pedepsită pentru egoismul meu! Ar fi trebuit să-i fac o cafea, să trec peste orice și să-i fac o cafea! Dacă-i făceam o cafea, o sorbea, nu dormea, nu se compromitea, și pe Gabriela o iubea... Așa-mi trebuie!...

ACTUL III

Mătușa Cleo, Gherman, Ogaru

CLEO: O, dragă Adolf, vom fi din nou împreună... după aproape douăzeci de ani. *(Întinde brațele spre Ogaru.)*

OGARU *(iese în întîmpinarea ei)*: De cîte ori nu-mi iese o afacere, îmi amintesc că sînt om. Nereușita în afaceri păstrează omului gingășia. Am dat faliment, Cleo — dar te iubesc. Vezi, e bun și falimentul... Falimentul ne ajută să ne dăm seama de noblețea noastră. Cînd sînt strîns cu ușa, visez o iubire curată. Te miră ce spun eu, draga mea Cleo?

CLEO: Nu, Adolf. Gîndești ca la Băile Herculane.

OGARU: Am vrut să te distrug, Cleo.

CLEO: Și eu am vrut să te distrug, Adolf...

OGARU: Voiam să te aduc la sapă de lemn.

CLEO: Și eu, Adolf...

OGARU: N-am reușit, și la flacăra acestei groaznice înfrîngeri, mi-am dat seama că te iubesc. Mi-a apărut imaginea chipului tău, în cele din urmă, nespus de drag...

CLEO: După această tentativă nereușită, m-a cuprins oboseala... Știam că de această oboseală numai tu, Adolf, mă poți vindeca... Îți mulțumesc, Adolf... *(Gherman dă semne că se trezește.)* Am uitat de Gherman!

GHERMAN *(se așază între ei doi, amenințîndu-i cu rîsul lui de gheață)*.

CLEO: Fii tare, Adolf. Gherman rîde! De cîte ori rîde Gherman, se întîmplă o nenorocire.

GHERMAN: Unde e Gabriela? Unde e ființa aceea nespus de dragă? Unde e, de asemeni, fericirea promisă?

CLEO: Dragul meu băiat!... Gabriela a fugit.

GHERMAN *(amenințător spre mătușa Cleo)*: Deci totul a fost minciună! Deci toate cadourile au fost zadarnice și fără putere de convingere! Am fost trădat!... *(Se repede spre mătușa Cleo.)*

OGARU: Iubesc această ființă, și dacă ai lovi-o, m-aș simți profund jignit.

GHERMAN *(bate cu pumnul în masă)*: Nu sînt de acord. Nu sînt de acord, nu admit!... Sînt părăsit de Gabriela. Voi suporta eroic această lovitură a destinului. *(Spre mijlocul scenei.)* Mai sînt și alte femei. Numeroase alte femei. Am să fac o șotie. Am să fiu zburdalnic. Am să fiu spontan... *(Arată spre un balon albastru.)* Am să fac tot felul de năzbîtii. Vai, vai, ce de șotii am să mai fac! Am să sparg acest balonaș albastru... Aceasta va fi prima mea șotie. Priviți, oameni buni! Gherman sparge acest balonaș albastru! *(Se repede spre balonul cu pricina, îl calcă aproape în picioare.)* Am spart acest balonaș albastru!

OGARU *(vine să-l dezumfle)*: N-ai spart acest balonaș albastru.

GHERMAN: Am spart acest balonaș albastru!

OGARU: Minciuni! Uite-l! Balonul e întreg, viu și nevătămat. Minciună! Nu ești capabil să faci o șotie! Nu ești capabil să-ți faci de cap! Ai să rămîi serios pînă la sfîrșitul vieții!

GHERMAN: Am să rămîn serios? Dacă nu pleci, te ucid! Nu pot să rabd această calomnie... Am să fiu cel mai zburdalnic băiat... *(Ogaru îi cere din ochi sfatul lui Cleo.)* Ai îndrăznit să mă insulți, să riști observația că eu n-aș fi în stare să sparg un balonaș. Am să te ucid!... *(Se îndreaptă spre el, amenințător.)*

CLEO: Du-te, Adolf. Soarta n-a vrut să fim împreună.

OGARU: Eu te iubesc, Cleo.

CLEO: Nu ți-am negat niciodată nici sinceritatea, nici ipocrizia. Destinul ne stă împotrivă...

OGARU: Prefer să mor decît să plec.

CLEO: Du-te, Adolf...

GHERMAN: Dacă mai stai o clipă, te ucid!

OGARU: Adio, Cleo!

CLEO: Adio, Adolf!

GHERMAN *(se îndreaptă spre mătușa Cleo):* Mi-a venit un chef teribil să mă țin de șotii. Ai să fii tu serioasă și-am să mă țin cu de tot felul de drăcii. N-o să mai pun eu punctul pe i, o să pui tu punctul pe i. N-am să mai citesc eu *Gazeta cooperației*, ai să citești tu *Gazeta cooperației*. N-o să mai am grija universului, o să ai tu grija universului. Am să zburd toată ziua-bună ziua... Am să strivesc această pălărie serioasă... *(O strivește.)* Tu, Cleo... fă un lucru serios. Ia pălăria de jos, aranjeaz-o și dă-o unui om sărac dar valoros... *(Cleo se execută întocmai.)* Simt cum clocotește sîngele în mine. Îmi trec prin cap tot felul de drăcii... Drăcii, drăcii — nimic serios, nimic pe care să pui bază...

CLEO: Am ascultat cele spuse cu atîta convingere și mă declar de acord. Sînt gata să primesc zburdălnicia dumitale... Am o rugăminte: taie-mi, te rog, cu această modestă foarfecă, gulerul! Te rog, în genunchi — asta o să-mi ajute să suport mai ușor povara seriozității.

GHERMAN *(ia foarfecele):* Ajută-mă, Doamne! Ajută-mă, Doamne, să fac zob din acest guleraș de damă. Ajută-mă, Doamne, să fac și eu o șotie... Ajută-mă, Doamne, să scap de povara seriozității... Ajută-mă, Doamne, să fiu un tip nostim... *(Se îndreaptă solemn spre gulerul de la rochia mătușii Cleo; îl taie metodic, pînă nu mai rămîne nimic din el.)* E adevărat... E adevărat... *(Aproape plîngînd de fericire.)* Am făcut o șotie. Am făcut ceva nostim. Am făcut ceva din cale-afară de hazliu. Pînă și mie îmi vine să rîd! Sînt fericit! *(Zărește un balon. Se îndreaptă spre el ca spre un dușman.)* Am să sparg și acest balonaș albastru. În mod sigur am să-l sparg! *(Triumfător.)* Am spart acest balonaș albastru... *(Obosit.)* Am învins, am învins!...

Cortina